

PERSBERICHT

Amsterdam, 13 december 2021

Het brein van de jonge sporter heeft sociale en emotionele prikkels nodig

Jonge sporters moeten zich ontwikkelen op vier dimensies: fysiek, cognitief, sociaal én emotioneel. Hun brein heeft dat nodig. Dat betekent dat de jonge sporter niet alleen moet worden begeleid in zijn sportief presteren maar ook in de persoonlijke groei. In coaching, training en begeleiding moet dan ook niet alleen worden ingezet op ontwikkeling van motorische en sportieve vaardigheden maar moet ook steun, sturing en inspiratie worden gegeven. Dit geldt voor zowel topsport als voor de breedtesport, aldus de publicaties *‘De jonge sporter en zijn ontplooiing. Advies aan de KNGU’* en *‘De jonge voetballer en zijn ontplooiing. Advies aan de KNVB’*. De adviesrapporten zijn geschreven door neuropsycholoog Prof. Dr. Jelle Jolles vanuit het project Pedagogische Visie van de KNVB en de KNGU dat is gestart in september 2019.

Een pedagogisch statement van KNGU en KNVB

De KNGU en de KNVB hebben gezamenlijk als ambitie dat ieder jongere met plezier moet kunnen sporten, en zich zo goed mogelijk ontwikkelen. Daarom wordt de noodzaak van goede begeleiding gevoeld en beleefd. De begeleider moet immers kunnen herkennen wat voor de specifieke sporter nodig is: welke vorm en aanpak moet de begeleiding krijgen? Moet die verschillend zijn voor de diverse leeftijdsgroepen? Voor de topsport en voor de breedtesport? Voor jongens en voor meiden? Het project Pedagogische Visie geeft een extra impuls aan het beantwoorden van deze vragen.

Invalshoeken: sport, ontwikkeling, brein

Behalve de invalshoek van de sport en hoe die moet worden aangeleerd is ook het perspectief van de jonge sporter belangrijk. Kind en tiener hebben immers nog relatief weinig kennis en ervaring, en hun brein rijpt nog door tot ver na het twintigste jaar. Daarom moet het in de jeugdsport gaan om de totale ontwikkeling van kind en tiener; als mens, op school en in de sport. Kernvraag is dan ook: welke kennis en inzichten over de ontwikkeling van de jongere en zijn brein zijn te koppelen aan sportieve vaardigheden, beleving en gedrag? Welke verwachtingen kunnen we hebben van de sportende jongere, en hoe kunnen we het beste werken aan diens ontplooiing?

‘Werk in uitvoering’

“Beschouw de jongere als een rups die nog in ontwikkeling is tot vlinder” stelt prof Jelle Jolles in beide adviesrapporten. “Hij is nog werk in uitvoering”. Omdat prikkels uit de omgeving essentieel zijn voor de neuropsychologische ontwikkeling, zijn sportoach en trainer belangrijk: om de jongere ervaringen en kennis te geven, en voorwaarden te verschaffen voor de rijping van het brein. Zij geven feedback, niet alleen op motorische vaardigheden en sportieve prestaties per se, maar ook op zelfregulatie en gedrag. Daardoor wordt de jongere vaardiger in het beoordelen en bijstellen van het eigen functioneren. De begeleider voedt ‘het sociale brein van de tiener’ en de jongere krijgt oog voor de intenties van anderen. De trainer/coach zorgt dat de zich ontwikkelende sporter nieuwsgierig blijft en ondernemend, en leert omgaan met de vrijheid die nodig is om in relatieve autonomie te werken aan de sportieve ontplooiing. Dankzij de actieve begeleiding groeit de jonge sporter als persoon, ontwikkelt intrinsieke motivatie, en ontdekt de eigen sportieve route.

De gebruiksaanwijzing

Wat in de rapporten is beschreven, draagt eraan bij dat we onze jongeren beter leren begrijpen en ze daardoor beter kunnen inspireren, sturen, en routes wijzen. Het is de intentie dat sportbonden, verenigingen en coaches de kennis over de neuropsychologische ontwikkeling kunnen gaan gebruiken voor het ontwerpen van de best passende en meest verantwoorde manier van begeleiden van de sportende jongere. Alle jongeren moeten hun talent kunnen ontplooiën, en er plezier aan beleven: aan topsport én aan breedtesport.

EINDE PERSBERICHT

Noot voor de redactie

URL De rapporten kunnen worden gedownload

- Jelle Jolles (2021). *De jonge sporter en zijn ontplooiing. Advies aan de KNGU*. ISBN 978-90-75579-83-3. Download is vanaf 13 december beschikbaar via de website van de KNGU: <https://dutchgymnastics.nl/assets/Documenten/Veilig-sporten/Adviesrapport-Jelle-Jolles.pdf>
- Jelle Jolles (2021). *De jonge voetballer en zijn ontplooiing. Advies aan de KNVB*. ISBN 978-90-75579-84-0. Download is 17 december beschikbaar via de website van de KNVB: <https://www.jellejolles.nl/wp-content/uploads/211217KNVBrapportDefLR.pdf>

Nadere informatie is te verkrijgen bij:

- Prof. Dr. Jelle Jolles, em. hoogleraar Vrije Universiteit Amsterdam en werkend vanuit Adviespraktijk NeuroPsy. T: 0629596171. E: j.jolles@vu.nl, Website: www.jellejolles.nl.
- Marit Gijsbers, projectleider Pedagogische Visie, KNVB/KNGU, T: 0649916326
E: gijsbers@kngu.nl, marit.gijsbers@knvb.nl, (vanaf 1 januari te bereiken op NOC/NSF: marit.gijsbers@nocnsf.nl).

Zie ook de KNGU website: <https://dutchgymnastics.nl/nieuws/de-jonge-sporter-en-zijn-ontplooiing-door>

En de KNVB website: <https://www.knvb.nl/info/65642/pedagogische-uitgangspunten>

Bron: De rapporten zijn mede gebaseerd op Jelle Jolles (2020). *Leer je kind kennen. Over ontplooiing, leren, denken en het brein*. Uitgeverij Pluim. ISBN 9778-94-830-4593-1

Foto: Een rechtenvrije portretfoto van de auteur kan worden aangevraagd via j.jolles@vu.nl